

Dr. Öğr. Üyesi Salih POLATER

**FİKİR VE SANAT ESERLERİ HUKUKUNA GÖRE
GÜZEL SANAT ESERLERİ
VE
ESER SAHİBİNİN HAKLARI**

onikilevha
KİTAP VE DİJİTAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL OLARAK ESER KAVRAMI VE ESER SAYILMANIN ŞARTLARI

I. Uluslararası Sözleşmelerde Eser Kavramı.....	5
A. Bern Sözleşmesi'nde Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları....	5
B. Telif Hakları Evrensel Sözleşmesi'nde Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları	8
C. WIPO Telif Hakları Antlaşması'nda Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları	10
D. TRIPS'te Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları.....	11
II. Avrupa Birliği Hukukunda Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları.....	13
A. Genel Olarak.....	13
B. Bilgisayar Programlarının Korunmasına Dair Yönerge	15
C. Veri Tabanlarının Korunmasına Dair Yönerge.....	16
D. Koruma Sürelerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Yönerge.....	17
E. Avrupa Adalet Divanı Kararlarında Eser Kavramı.....	18

1. Genel Olarak.....	18
2. Infopaq Kararı	18
3. Football Association Premier League Kararı	20
4. Bezpečnostní Softwarová Asociace Kararı	21
5. Levola Hengelo BV/Smilde Foods BV Kararı	22
6. Painer Kararı	24
7. Funke Medien NRW GmbH Kararı	25
8. Ara Sonuç	27
III. Alman Hukukunda Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları	28
IV. Türk Hukukunda Eser Kavramı ve Eser Sayılmanın Şartları.....	29
V. Ara Sonuç	31

İKİNCİ BÖLÜM

GÜZEL SANAT ESERLERİ ÖZELİNDE ESER SAYILMANIN ŞARTLARI

I. FSEK'te Öngörülen Güzel Sanat Eseri Türlerinden Birine Dâhil Olma	33
A. Genel Olarak.....	33
B. Sanat, Estetik ve Güzel Kavramları.....	41
C. Güzel Sanat Kavramı.....	47
D. FSEK'te Hükme Bağlanan Güzel Sanat Eseri Çeşitleri	50
1. Tablolar, Resimler, Desenler, Gravürler, Güzel Yazılar, Tezhipler, Oymalar, Kaligrafi vb. Eserler.....	50
2. Heykeller, Kabartmalar ve Oymalar	54
3. Mimarlık Eserleri.....	55
4. El İşleri ve Küçük Sanat Eserleri, Minyatürler ve Süsleme Sanatı Ürünleri ile Tekstil, Moda Tasarımları	58
a. El İşleri ve Küçük Sanat Eserleri	58
b. Minyatürler ve Süsleme Sanatı Ürünleri.....	59
c. Tekstil ve Moda Tasarımları.....	59
5. Fotoğrafik Eserler ve Slaytlar.....	61

a. Fotoğrafik Eserler.....	61
b. Slaytlar.....	67
6. Grafik Eserler.....	68
7. Karikatür Eserleri.....	69
8. Her Türlü Tipler.....	69
E. İşlenme Eserler ve Derlemeler	70
1. İşlenme Eserler.....	70
2. Derlemeler.....	81
II. Güzel Sanat Eserinin Algılanabilecek Şekilde Dış Dünyaya Yansıtılması.....	84
III. Güzel Sanat Eserinin Fikri Bir Çaba ve Faaliyet Sonucu Meydana Getirilmesi.....	87
IV. Güzel Sanat Eserinin Sahibinin Hususiyetini Taşımaya	88
A. Genel Olarak	88
B. Eserin Sahibinin Hususiyetini Taşıma Şartları	89
1. Eserin Bağımsız Bir Fikri Faaliyet Sonucu Meydana Getirilmesi.....	91
a. Genel Olarak.....	91
b. Bağımsız Fikri Faaliyetin Tespitinde Esinlenen Eserin İçerik ve Şeklinin Etkisi.....	97
2. Serbest Biçimlendirme Alanının Varlığı	102
a. Genel Olarak.....	102
b. BGH'nın 'Seilzirkus' Kararı	104
c. ABAD'ın 'Brompton Bicycle Ltd v. Chedech / Get2Get' Kararı.....	107
d. Doğada Bulunan Cisim ve Canlılardan Esinlenilerek Meydana Getirilen Eserlerde Serbest Biçimlendirme Alanı	110
3. Eserin Belirli Bir Hususiyet Düzeyine Sahip Olması	112
a. Genel Olarak	112
b. AB Hukukunda Hususiyet Düzeyi.....	113
c. Alman Hukukunda Hususiyet Düzeyi.....	116

aa. Hususiyet Düzeyine İlişkin Alman Hukuk Doktrinindeki Görüşler	116
aaa. 'Kleine Münze'nin Korunmasına Karşı Olan Görüşler	118
bbb. 'Kleine Münze'nin Korunmasını Savunan Görüşler.....	121
ccc. Olumsuz Sınırlama Görüşü (Negative Abgrenzung)	122
ddd. İstatiksel Olarak Tek Olma (Lehre von der statistischen Einmaligkeit) ve Takdim Teorisi (Präsentationslehre)	123
bb. Hususiyet Düzeyine İlişkin Alman Mahkeme Kararlarındaki Görüşler	124
cc. Güzel Sanat Eserlerinde Hususiyet Düzeyine İlişkin Alman Hukukundaki Görüşler.....	126
aaa. Kullanım Amacı Taşımayan Güzel Sanat Eserlerinde Hususiyet Düzeyi	126
bbb. Uygulamalı Sanat Eserlerinde Hususiyet Düzeyi.....	131
ccc. Uygulamalı Sanat Eserlerinin Eser Niteliğini Objektif Ölçütlere Göre Belirleyen Görüşler ..	135
ddd. Uygulamalı Sanat Eserlerinde 'Kleine Münze'nin Eser Korunması Dışında Kaldığını Savunan Görüşler.....	137
eee. Uygulamalı Sanat Eserlerinde 'Kleine Münze'nin Korunmasını Savunan Görüşler.....	140
dd. Alman Federal Mahkemesi'nin 'Geburtstagszug' (Doğum Günü Treni) Kararı	145
ee. Uygulamalı Sanat Eserlerine İlişkin Örnek Kararlar	149
aaa. Stuttgart Eyalet Mahkemesi'nin 'Porsche 911' Kararı	149
bbb. BGH'nın 'Le-Corbusier' Kararı	152
ccc. BGH'nın 'Silberdistel' Kararı	154
ddd. Hamburg Yüksek Eyalet Mahkemesi'nin 'Tripp-Trapp-Stuhl' Kararı	155

eee. BGH'nın 'Tierfiguren' Kararı	157
fff. Kicker-Stecktabelle Kararı.....	158
d. Türk Hukukunda Hususiyet Düzeyi	161
aa. Hususiyet Düzeyine İlişkin Türk Hukuk Doktrinindeki Görüşler	161
aaa. Genel Olarak Hususiyet Düzeyine İlişkin Görüşler	161
bbb. Güzel Sanat Eserlerinde Hususiyet Düzeyine İlişkin Görüşler.....	169
bb. Hususiyet Düzeyine İlişkin Türk Mahkeme Kararlarındaki Görüşler	172
aaa. Genel Olarak Hususiyet Düzeyine İlişkin Görüşler	172
bbb. Güzel Sanat Eserlerinde Hususiyet Düzeyine İlişkin Görüşler.....	175
e. Özet ve Değerlendirme	181
aa. Kullanım Amacı Taşımayan Güzel Sanat Eserlerinin Taşınması Gereken Hususiyet Düzeyi.....	181
bb. Uygulamalı Sanat Eserlerinin Taşınması Gereken Hususiyet Düzeyi	184
aaa. Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda Menfaatler Dengesi	185
bbb. Eser Sahibinin Menfaatleri	186
ccc. Girişimcilerin Menfaatleri.....	188
ddd. Kamunun Menfaatleri.....	190
eee. Bireylerin Menfaatleri.....	192
fff. Menfaatlerin Dengelenmesi.....	193
ggg. Yeknesak Eser Kavramı	194
hhh. Hukuk Güvenliği.....	196
iii. Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku ve Tasarım Hukuku Arasındaki İlişki.....	196
jjj. Rekabet Özgürlüğü.....	197
kkk. Sonuç.....	197
V. Estetik Değere Sahip Olma Şartı.....	198

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ESER SAHİBİNİN HAKLARI

I. Genel Olarak.....	201
II. Eser Sahibi.....	202
III. Eser Sahibinin Manevi Hakları	206
A. Genel Olarak	206
B. Manevi Hakkın Çeşitleri.....	209
1. Umuma Arz Hakkı.....	210
a. Genel Olarak.....	210
b. Umuma Arz Hakkının Kapsamı.....	217
aa. Eserin Umuma Arz Edilip Edilmeyeceğini Belirleme Hakkı.....	217
bb. Eserin Umuma Arz Zamanını ve Tarzını Belirleme Hakkı	218
c. Eserin Muhtevası Hakkında Bilgi Verme Hakkı	219
d. Umuma Arzın Hakkının Tükenmesi	222
2. Adın Belirtilmesi Hakkı	224
a. Genel Olarak.....	224
b. Hakkın Kapsamı.....	224
c. Adın Belirtilme Şekli.....	228
d. Mali Hak Sahibinin Adın Belirtilmesi Hakkını Kullanma Yetkisi	230
e. Mimarlık Eserlerinde Adın Belirtilmesi Hakkı	233
3. Eserde Değişiklik Yapılmasını Menetme Hakkı	236
a. Genel Olarak.....	236
b. Eser Sahibinin İzni ile Yapılabilecek Değişiklikler	242
c. Mali Hak Sahibinin Eseri Değiştirme Hakkı.....	243
aa. Eserde Yapılan Değişikliklerin Zaruri Nitelikte Olması	244
bb. Eser Sahibinin Menfaatleri ile Mali Hak Sahibinin Menfaatlerinin Dengelenmesi.....	245

cc. Eserde Yapılan Değişikliklerin Eser Sahibinin Şeref ve İtibarı veya Eserin Mahiyet ve Hususiyeti Üzerindeki Etkisi.....	248
d. Eserin Mülkiyetine Sahip Olan Kişilerin Eseri	
Değiştirme Hakkı.....	249
aa. Mimarlık Eserleri Dışındaki Güzel Sanat Eserlerinde Değişiklik Yapılması.....	250
bb. Mimarlık Eserlerinde Değişiklik Yapılması	256
4. Eser Sahibinin Malik ve Zilyede Karşı Hakları	263
a. Eserin Aslından Yararlanma Hakkı	264
aa. Eserin FSEK m. 17/I' de Sayılan Eser Türlerinden Birine Dahil Olması.....	265
bb. Eserin 'Aslından' Yararlanılması	266
cc. Eser Sahibinin Talepte Bulunması	267
dd. Aslın Maliki ve Zilyedinden Talepte Bulunulması..	268
ee. Gerekli Bir Durumun Varlığı	269
ff. Koruma Şartlarının Yerine Getirilmesi	272
gg. Geçici Bir Süre İçin Yararlanma.....	272
b. Eseri Çalışma ve Sergilerde Kullanma Hakkı	272
IV. Eser Sahibinin Mali Hakları.....	274
A. Genel Olarak.....	274
B. İşleme Hakkı.....	275
C. Çoğaltma Hakkı	277
D. Yayma Hakkı	286
E. Temsil Hakkı.....	289
F. Umuma İletim Hakkı	292
G. Güzel Sanat Eserlerinin Yeniden Satışından Pay Alma Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	293
1. Genel Olarak.....	293
2. Eserin Yeniden Satışından Pay Alma Hakkının Şartları	295
a. FSEK m. 45/I' de Sayılan Eser Türlerinden Birinin Varlığı	295
b. Eserin İlk ve Yeniden Satışının Gerçekleşmiş Olması...	296

c. Yeniden Satışın Eserin Koruma Süresi İçinde Gerçekleşmesi	298
d. Satış Bedelleri Arasında Açık Orantısızlığın Varlığı.....	298
3. Yeniden Satış Bedelinden Pay Alma Hakkına Sahip Olan Kişiler	299
4. Ödenecek Pay Miktarı ve Sorumluluk	300
5. Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	301
6. Yeniden Satıştan Pay Alma Hakkının Devir ve Feragate Konu Olması.....	302
V. Eser Sahibinin Haklarının Sınırlandırılması	303
A. Genel Olarak.....	303
B. Kamu Düzeni Düşüncesi İle Sınırlandırma.....	304
1. Genel Olarak.....	304
2. Eserin Yargı Organları ve Resmi Makamlarca Kullanılması	304
3. Fotoğrafların Genel Güvenlik Düşüncesi ve Adli Amaçlarla Kullanılması	306
4. Kamu Hukuku Düzenlemelerinden Kaynaklanan Sınırlandırmalar	308
C. Temsil Serbestisi	308
D. Eğitim ve Öğretim Amacıyla Seçme ve Toplama Eserler Meydana Getirme Serbestisi	311
E. İktibas Serbestisi	314
F. Kopya ve Teşhir	318
1. Eserin Umumi Yollara, Caddelere ve Meydanlara Konulmuş Olması.....	320
2. Eserin Umumi Yollara, Caddelere ve Meydanlara ‘Temelli Kalmak Üzere’ Konulmuş Olması.....	322
3. Eserin FSEK m. 40/I’de Hükme Bağlanan Şekilde Kullanılması	323
SONUÇ	327
KAYNAKÇA	337